

บทที่ 1

ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดราชบุรี

1.1 บทนำ

1) แนะนำจังหวัดราชบุรี

“คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ดึงใจอ่างาม เพชรล้ำค่าร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี” จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านทิศตะวันตก มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศพม่า โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ระยะความยาว 73 กิโลเมตร ชุมชนเมืองราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 100 กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตจังหวัดราชบุรีประมาณ 67 กิโลเมตร มีพื้นที่จังหวัด 5,196.462 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,247,789 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่ภาคตะวันตก 8 จังหวัด

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี

ผู้นำเกษตรปลอดภัย มุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่ และใช้ทุนทางปัญญาสร้างรายได้

2) ขนาด ที่ตั้ง อาณาเขต

จังหวัดราชบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม , จังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่า มีแนวชายแดนยาวประมาณ 73 กม.

การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดราชบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ การปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอบ้านโป่ง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา 104 ตำบล 975 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 26 เทศบาล และ 85 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนประชากรทั้งสิ้น 854,564 คน เป็นชาย 402,657 คน และเป็นหญิง 451,907 คน

รูปที่ 1-1 แผนที่จังหวัดราชบุรี

3) จำนวนประชากร

จากข้อมูลของที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี พบว่า ในปี 2553 จังหวัดราชบุรีมีประชากรรวมทั้งสิ้น 839,075 คน เป็นชาย 409,599 คน (ร้อยละ 48.82) หญิง 429,476 คน (ร้อยละ 51.18) อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่อำเภอเมืองราชบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 195,291 คน รองลงมาได้แก่อำเภอบ้านโป่ง 169,900 คน และอำเภอโพธาราม 134,494 คน ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่อำเภอวัดเพลง มีประชากรเพียง 12,075 คนเท่านั้น (ตารางที่ 1-1)

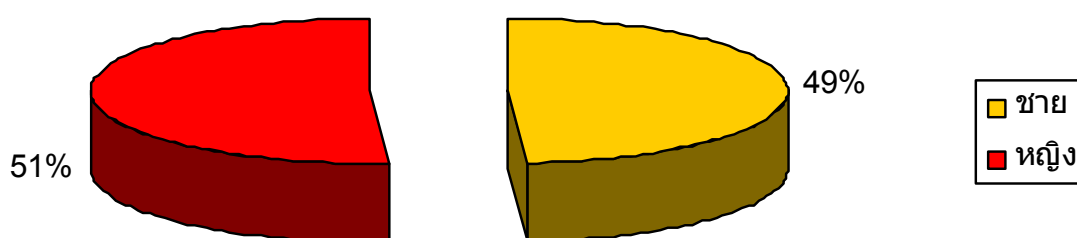
ตารางที่ 1-1 จำนวนประชากรจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอำเภอและเพศ ปี 2553

ลำดับที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ร้อยละ (%)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	เมืองราชบุรี	96,296	98,995	195,291	49.31	50.69	100.00
2	บ้านโป่ง	81,592	88,308	169,900	48.02	51.98	100.00
3	โพธาราม	64,791	69,703	134,494	48.17	51.83	100.00
4	ดำเนินสะดวก	45,699	49,431	95,130	48.04	51.96	100.00
5	บางแพ	21,515	23,089	44,604	48.24	51.76	100.00
6	ปากท่อ	31,918	33,195	65,113	49.02	50.98	100.00
7	จอมบึง	29,851	30,394	60,245	49.55	50.45	100.00
8	วัดเพลง	5,823	6,252	12,075	48.22	51.78	100.00
9	สวนผึ้ง	19,885	18,627	38,512	51.63	48.37	100.00
10	บ้านคา	12,229	11,482	23,711	51.58	48.42	100.00
	รวม	409,599	429,476	839,075	48.82	51.18	100.00

ที่มา: ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ ธันวาคม 2553

แผนภาพที่ 1-1 สัดส่วนของประชากรชายและหญิง

1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ในปี 2552 จังหวัดราชบุรี มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ณ ราคาคงที่ ปี 2531) รวมทั้งสิ้น 45,912 ล้านบาท เป็นมูลค่าในภาคการเกษตร 5,939 ล้านบาท (ร้อยละ 12.9) และมูลค่านอกภาคเกษตร 39,973 ล้านบาท (ร้อยละ 87.1) (ตารางที่ 1-2)

สาขาหลักที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่า 13,117 ล้านบาท รองลงมาได้แก่สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา 6,603 ล้านบาท และสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และป่าไม้ 5,747 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนสาขานำซึ่งเป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดของจังหวัด ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร มีการขยายตัวในปี 2549-2552 เฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี

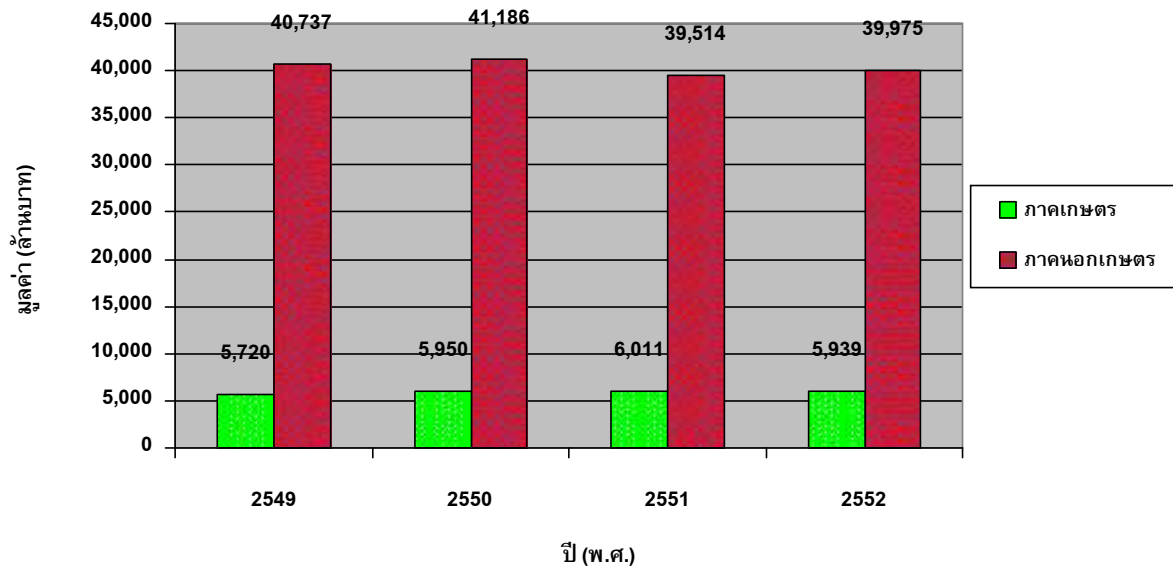
ตารางที่ 1-2 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดราชบุรี ณ ราคาคงที่ปี 2531 จำแนกตามสาขาการผลิต
พ.ศ. 2549– 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

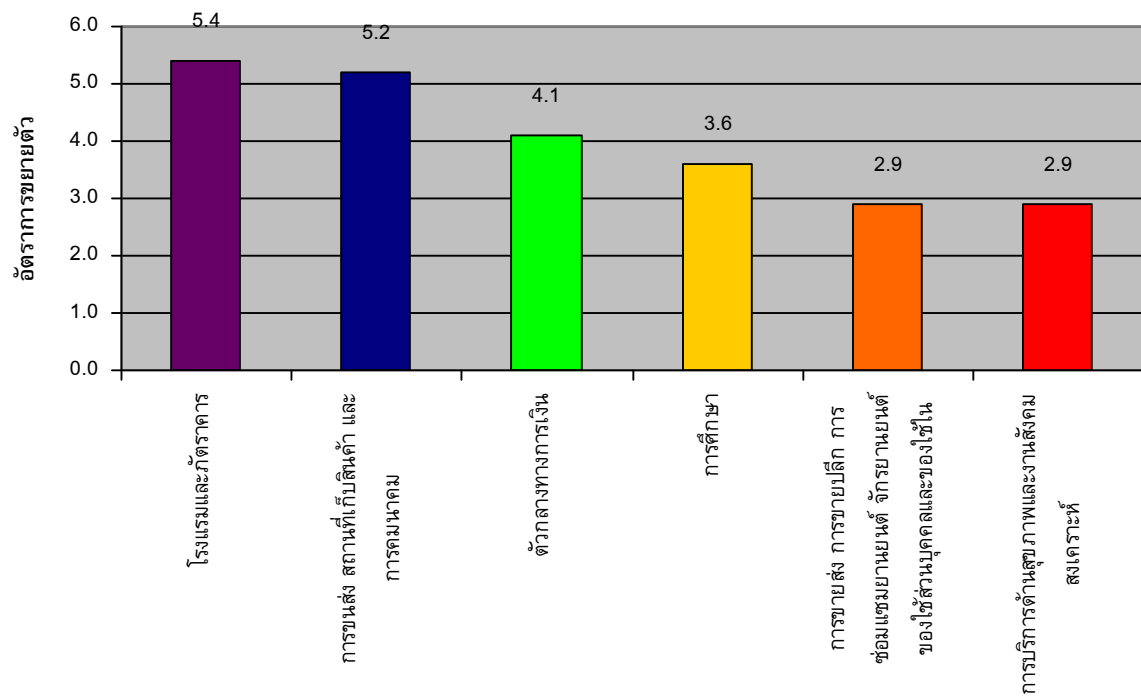
สาขาการผลิต	2549	2550	2551	2552	สัดส่วน ปี 52	อัตรา ขยายตัว
ภาคเกษตร	5,720	5,950	6,011	5,939	12.9	1.3
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	5,539	5,766	5,824	5,747	12.5	1.2
การประมง	181	184	187	192	0.4	2.0
ภาคนอกเกษตร	40,737	41,186	39,514	39,975	87.1	-0.6
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1,217	1,203	1,128	1,120	2.4	-2.7
การผลิตอุตสาหกรรม	15,756	16,170	13,498	13,117	28.6	-5.9
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	6,241	5,966	6,500	6,603	14.4	1.9
การก่อสร้าง	807	767	798	826	1.8	0.8
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	5,032	5,229	5,253	5,489	12.0	2.9
โรงแรมและภัตตาคาร	159	166	169	186	0.4	5.4
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	4,467	4,305	4,797	5,201	11.3	5.2
ตัวกลางทางการเงิน	1,003	1,062	1,103	1,132	2.5	4.1
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	1,791	1,815	1,838	1,888	4.1	1.8
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกันสังคมภาคบังคับ	1,480	1,523	1,487	1,475	3.2	-0.1
การศึกษา	1,224	1,348	1,328	1,360	3.0	3.6
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	934	1,004	995	1,017	2.2	2.9
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	598	600	592	533	1.2	-3.8
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	28	28	28	28	0.1	0.0
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	46,457	47,136	45,525	45,914	100.0	-0.4

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพที่ 1-2 เปรียบเทียบ GPP ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ปี 2549-2552

แผนภาพที่ 1-3 5 อันดับสาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุด

1.3 ดัชนีราคาผู้บริโภค

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี ร่วมกับสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ขอรายงานการเคลื่อนไหวดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรี เดือนมีนาคม ปี 2554

จากการประมวลผลดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ รายการสินค้าและบริการที่คำนวณมีจำนวน 417 รายการ สำหรับจังหวัดราชบุรีมี จำนวน 283 รายการ ครอบคลุมหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เคหสถาน การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล ยานพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร การบันเทิงการอ่านและการศึกษา ฯลฯ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรี ได้ผลดังนี้

1. ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศเดือนมีนาคม 2554

ในปี 2550 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศเท่ากับ 100 เดือนมีนาคม 2554 เท่ากับ 110.49 เทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2554 เท่ากับ 109.95 สูงขึ้นร้อยละ 0.49 เทียบกับเดือนมีนาคม 2553 สูงขึ้นร้อยละ 3.14

2. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนมีนาคม 2554

ปี 2550 ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรี เท่ากับ 100 และเดือนมีนาคม 2554 เท่ากับ 120.3 สำหรับเดือนกุมภาพันธ์ 2554 เท่ากับ 116.5

3. การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนมีนาคม 2554 เมื่อเทียบกับ

3.1 เดือนกุมภาพันธ์ 2554 สูงขึ้นร้อยละ 3.3

3.2 เดือนมีนาคม 2553 สูงขึ้นร้อยละ 5.1

3.3 เฉลี่ยช่วงระยะเวลา 3 เดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม ปี 2553 สูงขึ้นร้อยละ 4.5

4. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนมีนาคม 2554 เทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2554 โดยเฉลี่ยสูงขึ้น ร้อยละ 3.3 (เดือนกุมภาพันธ์ 2554 เทียบกับเดือนมกราคม 2554 ลดลงร้อยละ 0.9) สาเหตุสำคัญจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 6.2 เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีผักและผลไม้ร้อยละ 4.2 ดัชนีข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 0.5 ดัชนีเนื้อสัตว์ เป็ดไก่และสัตว์น้ำ 0.5 ดัชนีไข่และผลิตภัณฑ์จากนมร้อยละ 0.3 สำหรับดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม สูงขึ้นร้อยละ 0.5 เป็นผลมาจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร ร้อยละ 1.1 สืบเนื่องมาจากราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

4.1 ดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 6.2 (เดือนกุมภาพันธ์ 2554ลดลงร้อยละ 2.2) สาเหตุสำคัญมาจากการสูงขึ้นของดัชนีผักและผลไม้ร้อยละ 4.2 เป็นผลมาจากการสูงขึ้นของดัชนีผักสดที่มีราคาสูงขึ้นได้แก่ กะหล่ำปลี แดงกวาผักกาดขาว ผักคะน้า ผักบุ้ง ผักชี มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว บวบ มะนาว หัวผักกาดขาว และขิง เนื่องจากสภาพอากาศสาเหตุทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง ส่วนผักสดที่มีราคาลดลงได้แก่ เห็ด พริกเขียว พริกสด สำหรับผลไม้สดราคาลดลง

ได้แก่ ส้มเขียวหวาน มะละกอสุก สับปะรด มะม่วง แดงโม

4.2 ดัชนีราคาหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 0.5 (เดือนกุมภาพันธ์ 2554 สูงขึ้นร้อยละ 0.3) เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 1.1 สาเหตุสำคัญจากดัชนีราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้นร้อยละ 2.6

5. ถ้าพิจารณาดัชนีเทียบกับเดือนมีนาคม 2553 สูงขึ้นร้อยละ 5.1 (เดือนกุมภาพันธ์ 2554 เทียบกับ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 สูงขึ้นร้อยละ 3.6) ปัจจัยสำคัญจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 8.8 เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 1.8 ดัชนีเนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำร้อยละ 1.7 ดัชนีไข่และผลิตภัณฑ์นมร้อยละ 2.9 ดัชนีผักและผลไม้ ร้อยละ 4.9 ดัชนีเครื่องประกอบอาหารร้อยละ 20.4 ดัชนีเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.1 ดัชนีอาหารบริโภคในบ้าน และนอกบ้านร้อยละ 22.2 และ 12.5 ตามลำดับ สำหรับดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 1.6 ปัจจัยสำคัญจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าร้อยละ 3.2 ดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 3.9 เป็นผลมาจากการสูงขึ้นของดัชนีน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ 9.1 สำหรับดัชนีที่ปรับลดลงคือดัชนีหมวดเคสสถานร้อยละ 0.2 ดัชนีหมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนาร้อยละ 0.6 หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.9 สำหรับดัชนีหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล โดยเฉลี่ยไม่เปลี่ยนแปลง

6. ถ้าพิจารณาดัชนีเฉลี่ยช่วงระยะเวลา 3 เดือน เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม ปี 2554 กับ (เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม 2553) สูงขึ้นร้อยละ 4.5 ปัจจัยสำคัญมาจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 7.8 เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 3.2 ดัชนีเนื้อสัตว์เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ ร้อยละ 3.1 ดัชนีไข่และผลิตภัณฑ์นมร้อยละ 5.1 ดัชนีผักและผลไม้ ร้อยละ 17.8 ดัชนีเครื่องประกอบอาหารร้อยละ 13.3 ดัชนีเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.1 ดัชนีอาหารบริโภคในบ้าน และนอกบ้าน 11.3 และ 4.8 ตามลำดับ สำหรับ ดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 1.6 ปัจจัยสำคัญมาจากการสูงขึ้นของหมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ร้อยละ 3. 2 ดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 3.7 สาเหตุสำคัญมาจากดัชนีราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้นร้อยละ 8.6 สำหรับดัชนีที่ปรับลดลงคือดัชนีหมวดเคสสถานร้อยละ 0.2 หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษา และการศาสนาร้อยละ 0.6 ดัชนีหมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.9 สำหรับดัชนีหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคลโดยเฉลี่ยไม่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1-3 ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดราชบุรี จำแนกตามประเภทของดัชนีและหมวดสินค้า เดือนมีนาคม ปี 2554 (ปี 2550 = 100)

หมวด	สัดส่วน น้ำหนักพื้นฐาน	ดัชนี				อัตราการเปลี่ยนแปลง		
		ธ.ค. 53	พ.ย. 53	ธ.ค. 52	ม.ค.- ธ.ค. 53	ธ.ค.53/ พ.ย. 53	ธ.ค.53/ ธ.ค. 52	ม.ค. 53-ธ.ค. 53 ม.ค. 52-ธ.ค. 52
รวมทุกรายการ	100.00	120.3	116.5	114.5	118.1	3.3	5.1	4.5
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	40.45	138.5	130.4	127.3	134.1	6.2	8.8	7.8
ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	3.69	176.2	175.3	173.0	175.5	0.5	1.8	3.2
เนื้อสัตว์ เบ็ด ไข่ และสัตว์น้ำ	6.41	130.1	129.5	127.9	129.7	0.5	1.7	3.1
ไข่และผลิตภัณฑ์นม	3.75	118.2	117.9	116.0	118.0	0.3	1.9	5.1
ผักและผลไม้	5.01	133.6	128.2	127.4	136.2	4.2	4.9	17.8
เครื่องประกอบอาหาร	3.46	138.1	126.6	114.7	130.0	9.1	20.4	13.3
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	2.43	105.2	105.2	105.1	105.2	0.0	0.1	0.1
อาหารบริโภค-ในบ้าน	6.33	167.8	145.3	137.3	152.8	15.5	22.2	11.3
อาหารบริโภค-นอกบ้าน	9.38	128.4	115.2	114.1	119.6	11.5	12.5	4.8
หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	59.55	106.6	106.1	104.9	106.2	0.5	1.6	1.6
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	3.94	99.2	99.2	96.1	99.2	0.0	3.2	3.2
หมวดเคหสถาน	19.81	99.0	99.0	99.2	99.0	0.0	-0.2	-0.2
หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	6.43	102.8	102.8	102.8	102.8	0.0	0.0	0.0
หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร	20.78	117.1	115.8	112.7	115.9	1.1	3.9	3.7
หมวดการบันเทิง การอ่านและการศึกษา	5.00	89.4	89.4	89.9	89.4	0.0	-0.6	-0.6
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	3.60	114.2	114.2	115.2	114.2	0.0	-0.9	-0.9
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	72.32	114.9	110.3	108.7	111.8	4.2	5.7	2.9
กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	27.68	130.6	128.4	125.5	130.2	1.7	4.1	7.3
อาหารสด	18.85	138.0	135.8	134.2	138.5	1.6	2.8	7.7
พลังงาน	8.83	117.7	115.3	110.0	115.5	2.1	7.0	6.5

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี

**แผนภาพที่ 1-4 5 อันดับที่มีการขยายตัวสูงที่สุด ของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป จังหวัดราชบุรี
จำแนกตามประเภทของหมวดสินค้า เดือนมีนาคม ปี 2554**

